

Pressemelding

Det koster Norge 250 milliarder årlig – hvem har ansvaret?

Ifølge rapport Rapport IS-2436 fra Helsedirektoratet, kostet muskel- og skjelettlidelser det norske samfunn 250 milliarder i 2013. Det har økt siden forrige måling i 2010. Skal dette fortsette å øke? Til sammenligning tilsvarer dette 18,5% av det nylig reviderte statsbudsjettet på 1350 milliarder eller 92.000.- kroner pr. arbeidsplass.

Hvem har ansvaret, Arbeids- og sosialdepartementet, Helse- og omsorgskomiteen i Stortinget eller er det arbeidsgiver? Det er bred enighet om at muskel- og skjelettlidelser med medfølgende sykefravær skyldes uheldige arbeidsforhold på arbeidsplassen. Følgelig ligger ansvaret på arbeidsgiver.

Men, arbeidsgiver ser ofte på investeringer i forbedret arbeidsmiljø som en utgiftspost istedenfor å se på det som en god investering det kan forventes god avkastning på. Arbeidsgiver forskyver derfor denne posten.

IA-avtalen som kom i stand 2001 mellom partene i arbeidslivet, Regjeringen ved Arbeids- og sosialdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet, NHO og LO, samt Virke, Akademikerne, KS, Spekter, Unio og YS. Målsetningen var å få ned sykefraværet med 20%. Etter 17 år, ble resultatet 11%. Et gjennomsnitt på 0,64%. Ratifisert IA-avtale for perioden 2019 til 2023, har som målsetning å få ned sykefraværet med 10%. Et gjennomsnitt på 2,5% pr. år.

Vil denne målsetningen bli nådd? Neppe. Trolig av grunn som nevnt ovenfor. Arbeidsgiver ser på investeringer i forbedret ergonomisk arbeidsmiljø som en utgiftspost med lav eller ingen avkastning.

Trolig må det endrede rammebetingelser til for nå IA-avtalens mål om 10% lavere sykefravær innen 2023. Det foreslås følgende:

1. Øk arbeidsgiverperioden som i dag er på 16 dager til eksempelvis 30 dager. Eller test ut reaksjonen ved å øke den til 20 dager. Da vil arbeidsgiver innse at sykefravær koster dyrt og sette tiltak for lavere sykefravær høyere opp på agendaen. Staten vil spare penger. Det er rimelig å forvente at dårlige arbeidsmiljøer må forbedres av arbeidsgiver. Dette er ikke en sak for samfunnet for øvrig som det ellers er når NAV overtar lønnsansvaret etter 16 dager.
2. De bedriftene som kan dokumentere lavere sykefravær, bør honoreres med eksempelvis lavere arbeidsgiveravgift eller også lavere bedriftsskatt.

Da oppnår man en frykt- og belønningsmotivasjon som vi alle mennesker ledes av og som vil føre til ønsket reaksjon fra arbeidsgivers side.

Samfunnet som helhet vil tjene på dette.

Ivar Thidemansen 15.05.2019